

Spørg juristerne

De senere år har dansk presse været domineret af sager, som kæder udenrigspolitik og jura sammen. For alvor startede det med diskussionen om, hvorvidt invasionen i Irak var berettiget eller ej: Var der hjemmel i de eksisterende resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd eller var en ny påkrævet?

Siden kom alle sagerne om brud på menneskerettighedskonventionerne: Fra Guatanamo-basen, over udlevering af fanger til amerikanerne i Afghanistan, CIA's overflyvninger af Danmark med fanger om bord, til retsforfølgelse af tilfangede pirater i Adenbugten.

Kort sagt: Betydningen af folkeretten i udenrigspolitikken er blevet mangedoblet. Det står i kontrast til for eksempel krigen på Balkan i halvfemserne, hvor det i Danmark var den dominerende holdning, at Milosevic måtte standses med magt af Vesten, også selv om der ikke var noget klart FN-mandat, fordi Rusland ikke ville være med.

Så hvad er der sket? Hvorfor er politisk lederskab ikke i mindre og mindre grad tilstrækkeligt til at legitimere de beslutninger, der bliver truffet i udenrigspolitikken?

Denne 'juridificering' af udenrigspolitikken er temaet for dette nummer af *Udenrigs*. Her kan man forvise sig om, at der naturligvis ingenlunde er tale om et dansk fænomen: Af Helle Porsdams artikel fremgår

det, at Højesteret i USA gennem de senere år har fået større og større indflydelse på amerikansk udenrigspolitik. Henrik Døckers historiske artikel om folkerettens tilblivelse minder til gengæld om, at folkeretten er 400 år gammel og årsagen til, at staterne i dag i vidt omfang går til forhandlingsbordet i stedet for at løse deres uoverensstemmelser på slagmarken. Og i Kristina Siigs artikel om pirateriet i Adenbugten får vi en gennemgang af det internationale retsgrundlag for at stille pirater for en domstol.

Men som altid rummer *Udenrigs* meget mere end blot sit tema. Vi nævner i flæng: Danmarks repræsentant i de palæstinensiske selvstyremråder, Rolf Holmboe, redegør for, hvad der er sket i regionen, siden han trådte til for fire år siden. Og formanden for Dansk-Ukrainsk Selskab Ivan Nester fortæller om, hvorfor den ukrainske præsident Viktor Jusjtjenko meget vel kan tænkes at genvinde præsidentposten på trods af elendige meningsmålinger.

Læs også en skrap kommentar om, hvorfor den tidligere norske udenrigsminister Thorvald Stoltenbergs ide om en fælles nordisk militær og civil indsatsstyrke er en rigtig dårlig ide. God læselyst!

Redaktionen